

**KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG
KÖZBESZERZÉSI DÖNTŐBIZOTTSÁG**

1026 Budapest, Riadó u. 5.

Tel.: 06-1/882-8594

Elektronikus kapcsolattartás: kozbeszerzes.hu

Az ügy iktatószáma: D.128/10/2022.

A tanács tagjai: Dr. Hodnik Ákos közbeszerzési biztos, az eljáró tanács elnöke, Mag László közbeszerzési biztos, Dr. Szathmári Réka közbeszerzési biztos

A hivatalbóli kezdeményező: Közbeszerzési Hatóság Elnöke
(Budapest, Riadó utca 5.)

A hivatalbóli kezdeményező képviselője: Dr. Simon Enikő
felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó

Az ajánlatkérő: Orosháza Város Önkormányzata
(Orosháza, Szabadság tér 4-6.)

Az ajánlatkérő képviselője: Dr. Varga Imre
ügyvéd

A kérelmezett: KOPP EXPORT-IMPORT Kft.
(Békéscsaba, Dobozi út 7.)

A kérelmezett képviselője: Dr. Szathmáry Péter
ügyvéd

A közbeszerzés tárgya, értéke: „*Szennyvíz végátemelő rekonstrukció*”
(EKR000605472020), 117.996.588.- Ft.

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) a Közbeszerzési Hatóság nevében meghozta az alábbi

H A T Á R O Z A T – o t.

A Döntőbizottság megállapítja a jogsértés hiányát.

A jogorvoslati eljárás során felmerült költségeiket az ügyfelek maguk viselik.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat ellen a Fővárosi Törvényszék előtt közigazgatási per indítható, a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszékhez címezve, de kizárólag a Döntőbizottsághoz kell elektronikus úton benyújtani. A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására/közigazgatási cselekmény hatályosulására nincs halasztó hatálya. A jogi képviselővel eljáró fél, illetve a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet kizárólag elektronikus úton nyújthatja be a keresetet.

I N D O K O L Á S

A jogorvoslat alapjául szolgáló tényállás

1. Az ajánlatkérő 2020. június 19. napján, az ajánlattételi felhívás öt gazdasági szereplő (a Cemy Kft., Tezola Trade Kft., Nagy Akantusz Kft., VEKTOR Építőipari Vállalkozási Kft. és a kérelmezett) részére történő egyidejű megküldésével, a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 115. §-a szerinti nyílt eljárást indított a bevezető részben meghatározott építési beruházás tárgyában.

2. Az ajánlattételi felhívás (a továbbiakban: felhívás) jogorvoslati eljárás szempontjából releváns részei:

II.2.4) A közbeszerzés mennyisége:

„A Kettőssánc téri „A” jelű meglévő végátemelő elbontásával egy új, korszerű 4,64 m belméretű, 8,00 m mélységű térszín alatti szulfátálló vasbeton átemelő műtárgy építése kiszolgáló létesítményeivel, és kapcsolódó gerincvezeték szakasszal. Az új átemelő kiépítésével összefüggésben a Major utcáig meglévő NA300 mm ac anyagú nyomóvezeték szakasz rekonstrukciója korszerű DN400 PE anyagú nyomóvezeték felhasználásával. A tervezett létesítmények a 4429 sz. Kevermes-Medgyesegyháza-Orosháza összekötő út mentén, a Kettőssánc téren és a Makói út mentén létesülnek. A vízgyűjtő területen keletkező szennyvíz átlagos mennyisége 1350 m³/nap, maximális mennyisége 5500 m³/nap. „A” jelű szennyvíz nyomóvezeték hossza 222,2 fm, anyaga PE100 SDR17 (10 bar), átmérője 400 mm. „A” jelű szennyvíz végátemelő bekötő gerinccsatorna hossza 13,7 fm, anyaga kőagyag, átmérője DN500 mm. Szennyvíz átemelő és kiszolgáló létesítményei: előregyártott szulfátálló vasbeton akna, belső átmérő 4,64 m, mélység 8,00 m. Az átemelő aknában 4 db búvárszivattyút helyeznek el, ebből 2 db tartalék. Szivattyúk műszaki adatai: 1. szivattyú: vízszállító képesség 105,3 l/s, emelőmagasság: 25,4 m, energiaigény 35,5 kW. 2. szivattyú: vízszállító képesség 134,2 l/s, emelőmagasság: 33,0 m, energiaigény 58,6 kW. Kapcsolódó műtárgyak: tolozárkezelő és mérőakna, biofilter (2 db meglévő, az egyik áthelyezendő), vízmérő akna (meglévő), elektromos kapcsolószekrények és irányítástechnika. A tervezett vezeték keresztezi a 4427. jelű, Orosháza-Tótkomlós-Mezőhegyes összekötő utat annak 45+435 km szelvényében. A védőcső anyaga 600*7,0mm, hossza 13,5 m. Részletes mennyiségek a közbeszerzési dokumentumokban”

II.2.5) Az értékelési szempontok:

„Ár szempont:

- Összesen nettó ajánlati ár; súlyszám 70

Minőségi szempont:

- Többletjótállás időtartama hónapban (0-24 hónap); súlyszám 30”

II.2.7) A szerződés időtartama: 210 nap.

Az ajánlattételi felhívás II.2.11) pontja szerint a közbeszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel nem kapcsolatos.

Az ajánlattételi felhívás III.1.5) pontja szerint az „ajánlatkérő a KIEFO/1419/2019-ITM_SZERZ. azonosító számú nyertes pályázata terhére kívánja elszámolni az ellenértéket, utófinanszírozással. A támogatás intenzitása 66,68 %, a támogató az Innovációs és Technológiai Minisztérium”.

3. Az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumok között biztosította a műszaki terveket, amelyek között megtalálható volt a „Műleírás_vízjogi” elnevezésű dokumentum, amely a vízjogi létesítési engedélyezési tervdokumentáció műszaki leírása. Ezen műszaki leírás az alábbiakat határozta meg:

- a 3. oldalon a „Talajmechanikai jellemzés” bekezdésben rögzítésre került: „A feltárt aeolikus hordalék iszap, homokliszt és finom homok szerkezetű és ezek keveredéséből keletkezett képződmények, ún. homokos iszap, iszapos homokliszt, homoklisztes homok. Ezek a képződmények laza szerkezetűek, egyes részük talajvízszint felett helyezkedik el, így kissé makroporozusosnak minősíthető. Laza voltuk miatt vízre érzékenyek, könnyen fellazulnak, feláznak, labilissá válnak. (...) A munkaárkok kiemelése 2 m mélységig hézagos dúcolás mellett végezhető, kivételt képez az esetleges homokliszt és homoktalajok. Ennél nagyobb árokmélység esetén zártosított dúcolás szükséges. A földmunka során talajvíz jelenlétére a 2,0 és 2,5 m-t meghaladó árokmélységnél számolni lehet. A fentieknek megfelelően víztelenítésre nincs szükség.”

- a 8. oldalon a „4.4.2 „A” jelű szennyvíz végátemelő bekötő gerinc csatorna építése” fejezetben rögzítésre került: „A tervezett új átemelő és a meglévő átemelő előtti utolsó fordítóaknát összekötő gravitációs szennyvíz csatorna kiépítése szükséges. (...) A munkaárkok 1,5 m-es mélységig dúcolás nélkül kiemelhetők. Az ennél nagyobb mélységű munkaárkokat dúcolni szükséges. A szükséges dúcolás 3 m mélységig száraz munkaárok esetén hézagos, e mélység alatt, ill. víztelenítés mellett történő kiemelés esetén zártosított dúcolás szükséges. Munkaárok víztelenítése: amennyiben szükséges, nyílt víztartás.”

- a 10. oldalon a „4.4.3 A telepi szennyvíz átemelő és kiszolgáló létesítményeinek építése” fejezetben rögzítésre került: „A tervezett átemelő akna 4,64 m belső átmérőjű, 8,00 m mélységű előregyártott, szulfátálló vasbeton akna. (...) Az átemelő akna kútsüllyesztési módszerrel kerül beépítésre. (...) Az akna mélysége miatt a vágóél homokrétegben fog elhelyezkedni, emiatt víztöltés mellett víz alatti kotrással kell a műtárgyat lesüllyeszteni. Az akna süllyesztése során ügyelni kell arra (a folyásra hajlamos homok miatt), hogy a kút belsejében levő víz szintje ne kerüljön a külső talajvízszint alá. Ha a kotrás során mégis csökkenne a belső vízszint, úgy víz utántöltéssel kell a víz szinteket kiegyenlíteni. Miután a vágóél szemcsés rétegben végződik, úgy a fenékszárás víz alatti betonozással készítenendő. (...) A tervezett átemelőt követő tolózárszűrő akna és mérő C30/37-XC4, XF3, XA2 min. e.gy. vasbetonból készül, négyszögletes fedlappal. (...) Az aknákat függőleges falú dúcolt munkagödörben kell megépíteni, nyílt víztartás mellett. Az aknát függőleges falú dúcolt munkagödörben kell megépíteni, nyílt víztartás mellett. A víztelenített munkagödörben 10 cm vastag homokos kavics ágyazaton, helyezendő el az előregyártott akna.”

4. A közbeszerzési dokumentumokban a műszaki tervek között megtalálható volt az „M-8_Átemelő_gépészet” elnevezésű M8 tervlap, az „A” jelű szennyvíz végátemelő terve, amelyen szerepelt, hogy az építendő mérőakna és szerelvényakna felső fedlapszintje 89,30 mBf, a teljes építési magassága 230 cm, tehát a szükséges munkagödör lavírsíkja 87,00 mBf.

5. A közbeszerzési dokumentumokban a műszaki tervek között megtalálható az árazatlan költségvetés, amely nem tartalmazott víztelenítésre vonatkozó tételt.

6. A közbeszerzési eljárás során kiegészítő tájékoztatás nyújtása nem történt. Az ajánlattételi határidőre – a 2020. július 2. napján kelt bontási jegyzőkönyv szerint – összesen két ajánlat került benyújtásra, a Vektor Építőipari Vállalkozási Kft. és a kérelmezett részéről. Az ajánlatkérő egy alkalommal élt a hiánypótlási felhívás lehetőségével, azonban ez a jelen jogorvoslati eljárás szempontjából nem volt releváns.

7. Az ajánlatkérő 2020. július 16. napján készítette el és küldte meg döntését, amellyel az eljárást eredményesnek, mindkét ajánlatot érvényesnek nyilvánította, és a kérelmezettet az eljárás nyertes ajánlattevőjeként hirdette ki.

8. A vállalkozási szerződés megkötésére a felek között 2020. július 22. napján került sor. A szerződés 4. pontja szerint a munkaterület átadása a szerződés megkötését követő 15 munkanapon belül történik meg. A szerződés teljeskörű teljesítésének határideje a munkaterület átadásától számított 210 nap (véghatáridő).

9. A 2020/2306/2 sorszámú építési napló (a továbbiakban: építési napló) 2020. augusztus 12. napján történt ajánlatkérői bejegyzése szerint a munkaterület átadás-átvételére 2020. augusztus. 11. napján került sor.

10. A szerződő felek a vállalkozási szerződést első alkalommal 2020. december 9. napján módosították, amelynek eredményeként a teljesítés határideje a munkaterület átadásától számított 210 napról 293 napra meghosszabbodott. Továbbá módosult a műszaki tartalom, és a vállalkozói díjat 10,03%-kal megemelték. A műszaki tartalom változása, a módosítást előkészítő műszaki jellegű dokumentumok és levelezés szerint: az 1 db átemelőakna test helyett 2 db 3,0 m átmérőjű átemelőtest kerül kútsüllyesztési technológiával elhelyezésre (ezért ehhez víztelenítés nem szükséges), továbbá a szennyvíz bekötő gerinc csatorna megépítése az eredeti nyomvonalon nem lehetséges, ezért azt meg kell építeni a helyi adottságok szerint és nyílt árkos beméréssel dokumentálni. A gerinccsatorna megépítéséhez itt sem került az eredeti tervtől eltérő víztelenítés vagy árokmegettámasztás betervezésre.

11. Az építési napló 2021. március 8. napján tett kérelmezetti bejegyzése szerint a kérelmezett vákuumkutas talajvízszint süllyesztési rendszert kezdett telepíteni a munkaterületre és kivitelezői bejegyzésben jelezte az ajánlatkérő felé, hogy a vákuumos talajvízszint süllyesztést nem tartalmazza a tervdokumentáció és a költségvetés sem. Kérte ennek a költségnek a pótmunka elszámolását.

Az építési napló bejegyzései szerint ezen víztelenítési módszer folyamatosan üzemelt.

12. A kérelmezett 2021. május 12. napján akadályközléssel fordult az ajánlatkérő felé, amelyben – hivatkozva a 2021. május 12. napján tartott helyszíni egyeztetésre – az alábbiakat rögzítette:

„1. Az Alföldvíz Zrt. és Cégünk között az időközben szükségessé váló új fordítóakna kivitelezésére vállalkozási szerződés került megkötésre, 2021. május 10-én. Ez a szerződés az eredeti vállalásunkat alapvetően befolyásolja, mivel az egész átemelő átépítés és rekonstrukció e nélkül a műtárgy nélkül nem üzemelhető be, teljes elkészültéig az újonnan épített műtárgyak és vezetékek nem adhatóak át.

2. A fenti műtárgy kivitelezése az időközben ismertté vált talajmechanikai „talajvíz és talaj összetétel” problematikája miatt előreláthatólag legkevesebb 2 hónapot fog igénybe venni az egyéb kapcsolódó munkálatok nélkül.

3. Az egyéb kapcsolódó munkálatok: térburkolat építések, út helyreállítás, régi átemelő épülettel kapcsolatos munkák csak a műtárgyak elkészülte és átadása után végezhetőek, ami további 1 hónapot vesz igénybe technológiai időkkal együtt.

A fent felsorolt, rajtunk kívülálló okok miatt a beruházás határidőre nem megvalósítható, a talajvízszint lassú csökkenésének és a homokos altalaj vízbetöréseiből adódóan kérjük a szerződéses véghatáridő minimum 3 hónappal történő meghosszabbítását, melyet a

koordináción részt vevők (Beruházó, Kivitelező, Üzemeltető, Műszaki ellenőr) is egyöntetűen indokoltnak gondolnak.”

13. Az építési napló az alábbi releváns bejegyzéseket tartalmazta:

- 2020. május 13. napján tett kérelmezetti bejegyzés: „A tegnapi napi helyszíni bejárásom elhangzottak szerint a mai napon alvállalkozó kivitelező a heti ütemtervét megadja, azzal a kiegészítéssel, hogy az erre a hétre tervezett munkák már a tegnapi napon lehetetlenné váltak, ezért nem tarthatók. Az osztó akna letelepítése a -4.75 szintre lett volna a heti cél, amelynek a földmunkáit a napi jelentés szerint elkezdtük, viszont a még mindig magas talajvízszint, és a folyóshomok talajbetörése, valamint a környező talajrétegek megsüllyedése miatt a munkákat azonnal leállítottuk. A két hónapja üzemeltetett 1 gépes vákuumos víztelenítés a kezdeti -2.4 0 szintről a -4.25 szintig vitte le a talajvízszintet, ami még nem elég, valamint a megvalósított egysoros acéllemez dúcolat -6.5 m-ig lehajtott szintje nem gátolja meg a folyós homok nagy mértékű betörését a munkagödörbe, a környezetben levő termett talaj süllyedéséről nem is beszélve, ami a munkaterület mellett levő gázvezetéket, tágabban a környező lakóépületeket is veszélyeztetheti.”

- 2020. május 18. napján tett kérelmezetti bejegyzés: „A munkaterület bejárása, a rendelkezésre álló tervek felülvizsgálata, és az eddigi munkák tapasztalatai alapján a következőket kell a fővállalkozó tudomására hoznom A tervezett mélyépítési munkák végzéséhez kezdetektől fogva nem áll rendelkezésre talajmechanikai szakvélemény, és az abban általában meghatározott víztelenítési mód és dúcolási módszer. Kiviteli tervek és fenti szakvéleményből eredő előírások hiányában a munkák során vízjogi engedélyterv alapján előírt nyíltvíztartásos víztelenítést alkalmazunk, melyet kiegészítettünk vákuumos talajvízszint süllyesztéssel, az általános talajviszonyok és talajvízviszonyok ismerete nélkül, amely módszerek a mai napig nem hoztak eredményt, annak ellenére, hogy a vákuumgép kapacitása teljesen ki van használva. Dúcolatként hézagos acéllemez dúcolatot készítettünk, ami a folyós homok és talajvíz betöréseket nem tudja megakadályozni, a munkák emellett nem végezhetőek. Előzőek alapján a biztonságos, szakszerű munka végzése nem garantálható, ezért a mai napon a vákuumozás kivételével a munkák folytatását felfüggesztem. Intézkedést kérek a megfelelő víztelenítés, dúcolás kialakítására, állásfoglalást a szükséges munkák jelentős költségeire, valamint a szükséges terveket kérem biztosítani. Egyidejűleg ismételt jelzem a kivitelezői határidő módosítása mindenképpen szükséges lesz.

Tájékoztatjuk a Tisztelt Megrendelőt és Műszaki Ellenőrt, hogy a tárgyi projekt földmunkálatainál folyós homok rétegeket találtunk, ami miatt a terv szerinti kivitelezés (2 db műtárgy elhelyezése, városi gerinc vezetékre történő rákötés) és víztelenítés nem végezhető el. Ebben a formában a munka tovább folytatása veszélyeztetné a már elkészült műtárgyak állagát, továbbá élet és balesetveszélyt okoznak. Fent felsoroltak miatt kérem a Tisztelt Megrendelőt és Műszaki ellenőrt soron kívüli kooperáció összehívására a felmerült súlyos akadály elhárítása céljából. A műszaki megoldás eléréséig a földmunkák végzését felfüggesztjük, vákuumos talajvíz csökkentést és gépészeti szereléseket folytatjuk.”

- 2020. május 19. napján tett műszaki ellenőri bejegyzés: „Kivitelezést és az építési napló vezetését mai napon ellenőriztem. Fővállalkozó 2021.05.18-án, 19:11-kor tett bejegyzésére a következő észrevételt teszem: a helyszíni szemle alapján megállapítottam, hogy a vállalkozó valós problémára hívta fel a figyelmet. A mai napra összevont kooperációt kérek az érdekelt felektől. 2021.05.19.-től a műtárgy építéséhez kapcsolódó mindennemű földmunkavégzést felfüggeszttek további intézkedésig, kivétel a vákuum kutas talajvízszint süllyesztése. Elrendelem a munkaterület biztonságos kerítéssel való lezárását! Döntésemet a 253/1997.(XII.20.) korm.rend. 50-57§ -a alapján hoztam meg, mivel a kialakult állapot miatt nem biztosítható az állékonyság és mechanikai szilárdság, az élet-és vagyonvédelem,

természeti erőforrások fenntartható használata, tűzbiztonság együttese. A felmerült probléma megoldása építetői, tervezői, kivitelezői, műszaki ellenőri közös közreműködést igényel, melyeket sürgősen meg kell tenni.”

14. Az ajánlatkérő az építési naplóban felvetett problémák okán talajmechanikai szakvéleményt készíttetett a Construct-Plan Kft.-vel. A szakvélemény 2020. június 4-ei dátummal készült el, és talajfúrások és mintavételek alapján rögzítette az adott érintett talajok fizikai jellemzőit, valamint megállapításra került, hogy: „A felszín alatti rétegek nem egyenletesen követik egymást, vannak beékelődő, valamint elfogyó rétegek. A fentiek alapján megállapítható, hogy a beépítésre kijelölt terület altalajának rétegződése változatos, a réteghatárok közel vízszintesek.”

15. A talajmechanikai szakvélemény alapján az ajánlatkérő felkérte az eredeti műszaki dokumentációt készítő tervezőt a műszaki tervek átdolgozására, amely 2021. július 1. napjára készült el. A módosított tervek között megtalálható a módosított műszaki leírás, amely az alábbi releváns információkat tartalmazza:

- a 3. oldalon az „1./ Előzmények” bekezdésben rögzítésre került: „Az átemelő műtárggyal összefüggően az összekötő DN500 Kőagyag fektetése, továbbá a tervezett fordító és osztóakna megépítése, továbbá az átemelő műtárgyak megvésése egybe függő, nyitott és víztelenített munkagödörbe végezhető el. Jelen műszaki leírás a munkagödör lehatárolás, dúcolás, víztelenítés, továbbá csatornafektetési és aknaépítési munkák során elvégzendő feladatokról szól.”

- a 3. oldalon az „2./ Víztelenítés” bekezdésben rögzítésre került: „A talajmechanikai adottságok miatt a vákuumos talajvízszint süllyesztéssel történik a száraz munkagödör kialakítása. A nagy fektetési mélység (- 5,25 m) miatt a hatékonyabb vákuumozás eléréséhez a terepszintet rézsűs munkaárok kialakítással 1,5 m-el csökkenteni kellett. Az osztóakna környezetében jó (V-2) vízvezető képességű sötétbarna közepesen meszes közepes homok került harántolásra, ahol a talajvízszint csak -3,60 m-es szinten volt tartható.

Emiatt a munkagödör zárt szádpallós lehatárolásáról (a larssen pallók jelentős túlhajtással történő elhelyezése mellett) született döntés.

A larssen pallók elhelyezéséig a jelenlegi vákuumozást fent kell tartani. A munkagödör lehatárolása után a talajvízszint visszaengedése fokozatosan történhet 6-7 napon keresztül. A pallók mögé történik a vákuum sor áttelepítése két oldalon a pallók mögött 1,0 – 1,50 m-re. A két vákuum sor külön-külön vákuumgéppel üzemel. (...)

- a 3. oldalon az „2./ Dúcolás” bekezdésben rögzítésre került: „A munkagödör földkiemelése a larssen pallók előrehajtása után történhet meg. Az osztóakna környezetében 10 m-es, míg a többi szakaszon 8 m-es pallók kerülnek leveresre (pallók teteje -1,0 m). A munkagödör -3,0 m-es leásása után a pallósortokat U240 mm-es acélgerenda kerettel -2,0 m mélységben biztosítani kell. A vízszintes kereteket 3 db 8 m-es larssen pallókkal több ponton ki kell horgonyozni 25 mm-es periodikus betonacél huzalokkal. A kihorgonyzás min. 4 m távolságra történjen a pallósortól. (...)

16. A műszaki ellenőr 2021. július 5. napján feljegyzést készített, amelyet 2021. július 6. napján az építési naplóba is bejegyzett: „A mai napon a munkaterületet a generál kivitelező és alvállalkozója képviselőjének jelenlétében ellenőriztem. Megállapítható, hogy az eddig kiemelt munkagödör oldalai a szádpallóval történt megtámasztás ellenére elmozdult, megcsúszott.

A további elmozdulás megakadályozása miatt a mai nappal engedélyezem, hogy a generál kivitelező alvállalkozója az eredetileg jelzett akadályok elhárítása érdekében a munkaterületre

felvonuljon, ott az időközben elkészült lehatárolási terv szerinti kivitelezést előkészítse, a további károk bekövetkezésének elhárításához haladéktalanul szükséges intézkedéseket tegye. A lehatárolási tervben foglaltak végrehajtásához szükséges előkészítő munkákat elvégezze.

A lehatárolási terv alapján lecsökkenthető a talajvíz szintje, melynek elérése után folytatható csak a műtárgyak megépítése a biztonságosan lehatárolt és biztosított munkagödörben.”

17. A vállalkozási szerződés 2. számú módosítására 2021. július 16. napján került sor. A szerződésmódosítás jogalapjaként a felek a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontját határozták meg. A vállalkozói díj – hivatkozva a műszaki módosításokra – nettó 33.607.299.-Ft-tal (28,64%) megemelkedett, a teljesítési határidő pedig a munkaterület átadásától számított 293 nappól 430 napra módosult.

18. A 2. számú szerződésmódosítás indokaként a felek az alábbiakat rögzítették:

„Vállalkozó 2021. május 18-án az építési naplóba tett bejegyzésével tájékoztatta a Megrendelőt, hogy a földmunkák végzése során folyós homok réteget talált, mely miatt a terv szerinti kivitelezés és víztelenítés nem végezhető el. Kezdeményezte a soron kívüli kooperáció összehívását a megfelelő műszaki megoldás meghatározása érdekében. A földmunkák végzését felfüggesztette, a vákuumos talajvíz csökkentést és gépészeti szereléseket folytatta. (akadályközlés)

A bejegyzésre reagálva a műszaki ellenőr a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 50-57. §-a alapján 2021. május 19. napján a földmunkavégzést további intézkedésig felfüggesztette, elrendelte a munkaterület lezárását.

A megtartott soron kívüli kooperáció alapján a Megrendelő talajmechanikai szakvélemény elkészítését rendelte meg 2021.05.21-én.

Az elkészült talajmechanikai szakvéleményt a Megrendelő 2021.06.10-én átadta a tervezőnek a szükséges víztelenítési mód meghatározása, valamint a még hátralévő munkafolyamatok (műtárgy lehelyezése, kőagyag cső fektetése) műszaki megoldásának kidolgozása érdekében.

A szükséges műszaki megoldásra a tervező 2021.07.01-i keltezéssel műszaki leírást, tervet készített, valamint tervezői nyilatkozatot csatolt hozzá. Ennek értelmében szádpalló-falat kell készíteni, dúcolással, majd a szükséges munkákat vákuumkutas víztelenítéssel, munkaárok földkiemeléssel és visszatöltéssel kell elvégezni. (...)

A 2021.07.05-én kelt műszaki ellenőri feljegyzés alapján a kiemelt munkagödör oldalai a szádpallóval történt megtámasztás ellenére elmozdultak, megcsúsztak. A további elmozdulás megakadályozása miatt így a műszaki ellenőr engedélyezte az eredetileg jelzett akadályok elhárítása érdekében a munkaterületre felvonulást és az elkészült lehatárolási terv szerinti munkálatok előkészítésének megkezdését. Ezzel a további károk bekövetkezésének elhárításához szükséges intézkedések elvégezhetővé váltak.

A lehatárolási terv alapján csökkenthető a talajvíz szintje az elvárt mértékben és csak ennek elérése után folytatható a műtárgyak megépítése.”

A 2. számú szerződésmódosítás II/1. pontja előre nem látható körülményként rögzítette:

„Felek a jogszabályi feltételek teljesülése kapcsán rögzítik, hogy a 141. § (4) c) ca) alpontja szerinti feltétel megvalósul. A terv és a közbeszerzési műszaki leírás nem tartalmazott utalást folyó homok jelenlétére. Erre a kivitelezés során nem lehetett számítani. A módosítás a folyó homok jelenléte miatt vált szükségessé. (...)”

19. A 2021. július 21. napján KÉ-14111/2021. számon közzétett tájékoztató a szerződés módosításáról a szerződésmódosításban foglaltakkal megegyező módon rögzítette a módosítás indokául szolgáló információkat.

A hivatalbóli kezdeményezés

20. A kezdeményező 2022. április 14. napján nyújtotta be a Döntőbizottság hivatalból indított eljárását kezdeményező iratot (a továbbiakban: kezdeményezés). Az eljárás kezdeményezési jogosultsága körében hivatkozott a Kbt. 152. § (1) bekezdés a) pontjára.

21. A kezdeményező – ismertette a közbeszerzés, és a szerződésmódosítás előzményeit – a felek 2. számú szerződésmódosítását támadta. A módosítás álláspontja szerint jogsértő, mivel nem felel meg a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontja feltételei közül a ca) alpontnak, azaz az előre nem láthatóság követelményének.

A jogsértő esemény megtörténtének napjaként a kezdeményező a szerződésmódosítás aláírásának napját, azaz 2021. július 16-át, az arról való tudomásszerzés időpontjaként 2022. február 16. (azaz a jogsértésre utaló közérdekű bejelentés) napját határozta meg.

22. Előadta, hogy a 2. számú módosítás tekintetében előre nem látható körülményként az ajánlatkérő – a kérelmezett akadályközlésére tekintettel – a folyó homok jelenlétét értékelte. A helyszíni adottság a közbeszerzési dokumentumok részét képező Tervdokumentáció Műszaki leírásában egyértelműen rögzítésre került (határozati tényállás 3. pont). Erre figyelemmel nem foghat helyt a 2. számú módosítás azon indoka, miszerint a terv és a közbeszerzési műszaki leírás nem tartalmazott utalást folyó homok jelenlétére, így arra a kivitelezés során nem lehetett számítani.

A kezdeményező szerint álláspontját támasztja alá az Orosháza Város Önkormányzatának Képviselőtestülete Pénzügyi Bizottságának 2021. július 12-i ülésén elhangzottak is, amely alapján már az „eredeti beruházás” során is hasonló problémák merültek fel a közismert tény, a folyó homok okán.

23. Hivatkozott a Kúria Kfv.VI.37.948/2019/5. számú ítéletének [25] pontjában foglalt jogi álláspontra, amely szerint a szerződésmódosítás indokaként csak olyan körülmények vehetők figyelembe, amely az erről szóló hirdetményben szerepelnek.

24. A kezdeményező szerint a 2. számú módosítás tekintetében a szerződő felek szerződésmódosítási indoka nem felel meg a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont ca) alpontjában foglaltaknak, figyelemmel arra, hogy a módosítás indoka nem vezethető vissza olyan külső, objektív körülményekre, amelyet az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre, ezáltal a szerződésmódosítás nem tekinthető jogszerűnek.

25. Fentiekre tekintettel a felek feltételezhetően megsértették a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontját, mert a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontja szerinti konjunktív feltételek közül a ca) alpontban előírt feltétel nem állt fenn. A felek más szerződésmódosítási jogalapot nem jelöltek meg, egyéb jogalap fennállásának körülményeit nem igazolták.

A kezdeményező indítványozta, hogy a Döntőbizottság az előadottak alapján állapítsa meg a jogsértést, és szabjon ki bírságot a felek terhére.

26. Későbbi, a felek beadványaira tett észrevételében a kezdeményező változatlan tartalommal fenntartotta a kezdeményezésben foglaltakat. Álláspontja szerint a szerződő felek által az észrevételekben nem került olyan új tény, vagy körülmény előterjesztésre, ami a módosítás jogszerűségét alátámasztotta volna.

A felek tévesen értelmezték a kezdeményezésben foglaltakat. A kezdeményező a rendelkezésre álló dokumentumokban, így a 2. számú módosításban, valamint a szerződésmódosításról szóló hirdetményben foglaltakra alapította kezdeményezését. Ezek

alapján arra vonható le következtetés, hogy módosításra a folyó homok jelenléte miatt volt szükség. Erre tekintettel a kezdeményezés nem iratellenes.

27. Ismét hivatkozott rá, hogy a 2014. április hónapban készült Vízügyi létesítési engedélyezési tervdokumentáció (továbbiakban: Tervdokumentáció) az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott közbeszerzési dokumentumok részét képezte. A kérelmezett a közbeszerzési dokumentumokban foglaltakra tekintettel tett ajánlatot. Tehát a Tervdokumentációban foglaltak a felek által egyaránt ismertek voltak.

A kezdeményező kiemeli, hogy a kezdeményezés nem csupán a felek által az észrevételeikben megjelölt Tervdokumentáció Műszaki leírásának 3.3 Talaj- és talajvíz viszonyok pont Talajmechanikai jellemzés alpontjára hivatkozott, amely – a kezdeményező által is ismerten – a szennyvízcsatornázással összefüggésben készült talajmechanikai feltárások eredményét tartalmazza. Hanem a Műszaki leírás „4.4.3 A telep szennyvíz átemelő és kiszolgáló létesítményeinek építése” pontjára is, amely pontban az átemelőre vonatkozó leírásban tényként került rögzítésre „a folyásra hajlamos homok” jelenléte.

28. Az ajánlatkérőnek a szerződésmódosítás jogszerűsége alátámasztására olyan külső, objektív körülményeket kell igazolnia, amelyeket kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre. A kezdeményező szerint a 2. számú módosításban és az arról közzétett KÉ-14111/2021 számú hirdetményben az ajánlatkérő a folyó homok jelenlétét értékelte előre nem látható körülményként. A kezdeményező szerint ez a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont ca) alpontja körében nem értékelhető. Ezen körülménnyel a feleknek számolniuk kellett, előre nem látható, váratlan körülménynek nem tekinthető. A felek észrevételeiben foglaltakkal ellentétben a kezdeményező szerint a folyó homok jelenléte okán és nem attól függetlenül, annak eredményeként/következményeként felmerült akadályokra figyelemmel élt akadályközléssel a kérelmezett. Az akadályközlésre tekintettel volt szükség a soron kívüli kooperáció összehívására a megfelelő műszaki megoldás meghatározása érdekében, a földmunkák végzésének felfüggesztésére, valamint az ajánlatkérő által új talajmechanikai szakvélemény elkészítésének megrendelésére.

Az ajánlatkérő észrevétele

29. Az ajánlatkérő 2022. április 25. napján, a kezdeményezésre tett észrevételében arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint a kezdeményezés nem megalapozott, az ajánlatkérő nem követte el a kezdeményezésben hivatkozott jogsértést, az alábbiak figyelembevételével.

30. A 2. szerződésmódosítás az I/2.1. pontjában részletesen ismertette azokat az eseményeket, amelyek a módosításhoz vezettek. A folyó homok rétegre történő utalás valóban szerepel a szövegben, de félrevezető az a hivatkozás, hogy kizárólag ez lett volna a módosítás indoka. Valójában ez csak az első volt az események között. Kiemelte a szerződésmódosításban leírtak közül a munkaterület lezárását és a műszaki tartalom változását. Ennek kiemelt jelentősége van a kezdeményezés által hivatkozott kúriai döntés tükrében. A 2. szerződésmódosítás I/2.1. pontjában ugyanis – a kezdeményező állításával ellentétben – nem egyetlen ok volt megnevezve, hanem az események összetett láncolata, amelyek együttesen vezettek el a módosításhoz. A jelen beadványában leírt körülmények, tények mind a szerződésmódosításban leírt eseményekre vonatkoznak, így alátámasztják a módosítás jogszerűségét.

31. A kezdeményezés hivatkozik arra is, hogy a Pénzügyi Bizottság ülésén elhangzottak szerint a folyó homok jelenléte „közismert tény”. Ezzel kapcsolatban előadta, hogy nem tekinthető evidenciának az Orosháza Város Önkormányzatának Képviselőtestülete Pénzügyi Bizottságának 2021. július 12-i ülésén elhangzott „közismert tény”, miszerint „minden mérnök tudja, hogy ott folyós homok található” hiszen az „eredeti beruházás” (a több mint 10 évvel ezelőtti Európai Unió forrásból megvalósuló Orosháza Város csatornahálózat és szennyvíztisztító telep fejlesztés) során a Kettőssánc tér közelében nem történtek talajmechanikai fúrások. A legközelebbi mintavétel is mintegy 400 méter távolságra történt meg, amelyet a 2009 évben elkészített talajmechanikai szakvélemény fúrási helyszínrajza (52/2009 számú munka 1. számú rajza) is alátámaszt.

32. Ezen szakvélemény 5. talajrétegződés, talajfizikai jellemzők része pedig a következőket írja:

„A talajmechanikai feltárás kiterjed Orosháza belterületére, és a kapcsolt területek, így Rákóczi telep, Gyopárosfürdő, és Szentetornya városrészekre is. A csatornázásra kerülő városrészek a régi marosi hordalékkúp központi részének délnyugati peremén fekszik. A nagy vastagságú hordalékkúpra változó vastagságban holocénkori képződmények-infúziós lösz, kőzetliszt, iszapos-homok, homokliszt, iszapos agyag települt. Ezen képződmények levegővel szállított hordaléka hullámos felszín alakított, ami első sorban a Szentetornya városrészben érzékelhető, ahol 84,80-89,30 m tengerszint feletti magasságok mérhetők. Hasonlóak a terepviszonyok Gyopárosfürdőn és a Szőlő krt. környékén is. A lemélyítések az alábbi rétegeket harántolták: humuszos agyag, humuszos iszap, iszap, homoklisztes iszap, homokliszt, homok, soványagyag, közepes agyag. A felszínközeli 0,8-1,0 m vastagságú helyenként 1,0 m-nél vastagabb humuszos települések, száraz kemény állapotú humifikálódott laza lösz talajok. Majdnem mindenhol elmondható hogy a takaróréteg infúziós iszap, homokliszt, kis kiterjedésű területen soványagyag. A felszínközeli réteg alatti település a homokliszt, homoklisztes iszap, iszap, 0,5-2-3 m vastagságot is elér, száraz-sodorható állapotú, helyenként mélyebben is feltárható és ismétlődő réteggként is előfordul, a közbe ékelődött más szerkezetű képződmény alatt. A legmagasabb terepszintű helyeknél fordul elő leggyakrabban a homokliszt, és az iszapos homokliszt, helyenként több-kevesebb homokkal keveredve. Vízre érzékeny, könnyen fellazul, felázik és labilissá válik. Általában alatta homokrétet harántoltunk amelynek a szemeloszlási görbéje meredek lefutású, finom szerkezetű, folyásra hajlamos, közepesen tömör-tömör löszhomok. A mértékadó szemnagyság 0,15-0,2 mm. A réteg felső része rendszerint finomabb, homokliszttel keveredett, mélyebben egyenletes szemszerkezetű. A réteg néhol a felszín közelében kezdődik, de általában 1,5-2 m től számolni lehet vele a terület legnagyobb részén.”

33. Tényként kezelendő, hogy a Kettőssánc téri szennyvízátelőlél lévő terepszint nem sorolható a magasabb terepszintű helyek közé. (Ennek alátámasztására a város vízkárelhárítási tervéből mellékelte egy domborzati térképet.) Az "Orosháza Város csatornahálózat és szennyvíztisztító telep fejlesztése" tárgyú (10 évvel ezelőtti) projekt során nem volt tervezett a Kettőssánc téri „A” jelű szennyvízátelőlő rekonstrukciója, így ezt később, egy hazai forrásból megvalósítható pályázat keretén belül kellett elvégezni. Vélhetően ezért sem készült akkor (2009-ben) ezen a helyszínen talajmechanikai fúrás. A két projekt minden tekintetben elkülönül egymástól, még ha egyazon rendszer elemeiként is tekintünk a megvalósult létesítményekre, hiszen sem a tervezői gárda, sem az ajánlatkérő alkalmazásában lévő projektelőkészítők és műszaki munkatársak, sem a műszaki ellenőrök nem azonosak a fentebb felsorolt két beruházás vonatkozásában.

Mindezek alapján az ajánlatkérő vitatja a „közismert tény” kifejezést, amely kategória véleménye szerint nem létezik, mint műszaki jellemző.

34. A Pénzügyi Bizottság ülésén tárgyalt napirend keretében a műszaki ellenőr adott tájékoztatást a módosítás szükségességével kapcsolatban. A bizottsági ülésen elhangzott képviselői hozzászólás – mint vélemény – nem alkalmas arra, hogy a szerződésmódosítás jogszerűségét megkérdőjelezze. A bizottsági ülésen a műszaki ellenőr is rámutatott arra, hogy 8 méter mélyen történik a munkavégzés, ahol váratlan események történhetnek.

35. A műszaki leírásban említett talajmechanikai szakvéleményre történő hivatkozással (határozati tényállás 3. pont) kapcsolatban kiemelte, hogy az a szakvélemény a szennyvízcsatornázáshoz készült. A szennyvízcsatornázás során kisebb talajmélységben történik a munkavégzés és a vélemény is ezt a kisebb talajmélységet vizsgálta. A jelen beruházásnál történt egy rövidebb szakaszon csatornaépítés, ahol a korábbi szakvélemény adatai alkalmazhatóak voltak, de az átemelők építése során jóval nagyobb mélységben történt a munkavégzés, ezért a korábbi szakvélemény megállapításai itt már nem voltak relevánsak. A műszaki ellenőr nyilatkozata szerint is a kivitelező csak akkor szembesült a tényleges helyzettel, amikor 6-8 méter mélységre leért.

36. Hangsúlyozni kívánta továbbá, hogy a kivitelezés alatt a folyó homok jelenléte nem önmagában okozott problémát. A folyamatos vákuumkutas víztelenítés ellenére is jelentkező intenzív talajvíz jelenlét a hátralévő műtárgyépítéseket is hátráltatta. A lehatárolási terv szükségessége két dologban nyilvánult meg:

- a zárt sorú Larssen pallósor (mely nem összetévesztendő a műszaki ellenőri feljegyzésben megemlített szádpallóval) a talaj munkagödörbe való megcsúszását akadályozta meg, amely a kivitelezésben résztvevő munkavállalók testi épségének védelme miatt is kiemelten fontos volt, biztosítva a biztonságos és egészséget nem veszélyeztető munkavégzést.
- a lehatárolt terület víztelenítése hatékonyabban elvégezhetővé vált, valamint nem elhanyagolandó előnyként jelentkezik az a tény, hogy ezáltal a környező épületek állag- és vagyónvédelme is biztosított lett.

37. A kivitelezés ezen fázisában egyik fél sem kívánta azt a kockázatot vállalni, hogy egy esetlegesen bekövetkező haváriás káresemény miatt a város legnagyobb mennyiségű szennyvizét szállító mű szennyvízelöntéssel fenyegetsen, jelentős környezeti és közegészségügyi vonzatokkal.

A fentiek alátámasztják, hogy a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontjában foglalt előre nem láthatóság megvalósult, a szerződésmódosítás jogszabályi feltételei fennálltak.

Mindezek alapján kérte a Döntőbizottságot, hogy állapítsa meg a jogsértés hiányát.

A kérelmezett észrevétele

38. A kérelmezett álláspontja szerint a 2. sz. szerződésmódosítás jogszerű volt. A szerződésmódosítást előre nem látható körülmények tették szükségessé. A kezdeményező arra hivatkozott, hogy a 2. sz. szerződésmódosítás előre nem látható körülményként kizárólag a folyó homok jelenlétét jelölte meg. Ez a hivatkozás téves és iratellenes. A 2. sz. szerződésmódosítás több eseményből álló történeti tényállást tartalmaz és erre a komplex tényállásra hivatkozik, mint a szerződésmódosítás indokára.

A 2. sz. szerződésmódosítás által is felsorolt lényegi események a következők voltak:

- Akadályközlés, földmunkavégzés felfüggesztése (kivitelező)
- Munkaterület lezárásának elrendelése (műszaki ellenőr)
- Kooperációs megbeszélés
- Új talajmechanikai szakvélemény megrendelése és elkészítése (megrendelő)

- Módosított tervek elkészítése (tervező)
- Munkagödör oldalainak megcsúsztatása
- Munka újbóli megkezdése a lehatárolási terv alapján

(Utalt rá, hogy már több alkalommal nyilatkozott a szerződésmódosítás okaival kapcsolatban, a nyilatkozatai a kezdeményezés mellékleteiben megjelölésre kerültek, de a kezdeményező is bizonyára csatolta. Ezeket részletesen újra megismételni nem kívánta, de jelen jogorvoslati eljárásban is kérte figyelembe venni.)

39. Álláspontját röviden a következők szerint ismertette. A kezdeményező által hivatkozott műszaki leírás a korábbi talajmechanikai szakvéleményre utal. Ezzel kapcsolatban ki kell hangsúlyozni, hogy ez a korábbi szakvélemény szennyvízcsatorna hálózat építése céljából készült, vagyis csőfektetésre vonatkozik. A 2. sz. szerződésmódosítás azonban a végátemelő aknák építésével függ össze, ami a régi szakvéleményhez képest a településnek egy másik területét érinti, valamint az aknák építése jóval mélyebb talajrétegeket érint, mint a korábban történt szennyvízcsatorna építések. Így a régi szakvélemény megállapításai nem voltak irányadóak az aknák építése során.

40. A kérelmezettnek, mint kivitelezőnek egyébként is az elkészült és a hatóság által jóváhagyott tervek szerint kellett a kivitelezési munkákat végeznie. Az eredetileg tervezett technológia szerinti kútsüllyesztéssel készültek el az aknák. Az aknák elkészülte utáni szerelési munkák során történtek azok az események, amelyek nem voltak előre láthatóak, és amelyek a szerződésmódosítást indokolták.

Az eredeti műszaki leírás szerint víztelenítésre nem lett volna szükség. Kiderült azonban, hogy vákuumkutas víztelenítés nélkül nem végezhetőek el a munkák. Ezt az új talajmechanikai szakvélemény és az újonnan elkészített lehatárolási tervek is alátámasztották. Az eredeti tervtől eltérően, csak ún. Larssen panelek használatával lehetett biztosítani a munkaterület biztonságos lehatárolását.

41. A szerződésmódosítás aláírása után egyébként kiderült, hogy azt a jelenséget, amit folyó homokként azonosítottak a felek, a később feltárt törött vezetékekből kiáramló víz okozta, ami nagy mennyiségű homokot vitt magával. Emiatt alakult ki az a helyzet, hogy a talajvíz szintjét -3,6 m alá nem tudták lecsökkenteni, pedig a szerelési munkákat -5 m mélységben kellett végezni, tehát a munkaterületet tartósan 1,4 m mély víz borította.

42. A 2. sz. szerződésmódosítás a részletes indokokat felsoroló I/2.1. pontja utáni pontban összefoglalásként visszautalt az előző pontban részletezett körülményekre és itt is kiemelte a munkaterület lezárását, valamint a műszaki tartalom változását. Tehát nemcsak iratellenes, de teljesen félrevezető is a jogorvoslati kezdeményezésnek az az állítása, hogy a 2. sz. szerződésmódosítás egyetlen indoka a folyó homok jelenléte volt. Valójában egy összetett problémáról volt szó, amely miatt a munkaterületet is lezárta a műszaki ellenőr és a beruházás műszaki tartalma is változott az új lehatárolási terv miatt.

43. Mindezek olyan előre nem látható körülmények voltak, amelyek indokoltá tették a szerződés módosítását. Kérte, hogy a Döntőbizottság a jogsértés hiányát állapítsa meg.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

44. A Döntőbizottság rögzíti, hogy az ajánlatkérő 2020. június 19. napján indította meg a tárgyi közbeszerzési eljárását, ezért a kezdeményezés érdemi elbírálására a Kbt. ezen

időpontban hatályos rendelkezéseit, míg a jogorvoslati eljárásra a kezdeményezés benyújtásának napján hatályos rendelkezéseket kellett alkalmazni.

45. A Döntőbizottságnak a kezdeményezés keretein belül elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy a 2. számú szerződésmódosítás megfelelt-e a felek által hivatkozott szerződésmódosítási jogalapnak, azaz a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont ca) feltételének.

46. A Döntőbizottság ennek során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

A Kbt. 2. § (7) bekezdése:

„(7) E törvény szabályaitól csak annyiban lehet eltérni, amennyiben e törvény az eltérést kifejezetten megengedi. E törvény rendelkezéseinek alkalmazásakor, valamint a jogszabályban nem rendezett kérdésekben a közbeszerzési eljárás előkészítése, lefolytatása, a szerződés megkötése és teljesítése, illetve a közbeszerzési eljárásokkal kapcsolatos jogorvoslati eljárás során a közbeszerzésekre vonatkozó szabályozás céljával összhangban a közbeszerzés alapelveinek tiszteletben tartásával kell eljárni.”

A Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pont:

„(4) A (2) bekezdésben szabályozott esetek mellett a szerződés – a (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül – új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosítható, illetve módosulhat az alábbiak közül bármely esetben:

[...]

c) a következő feltételek együttes teljesülése esetén:

ca) a módosítást olyan körülmények tették szükségessé, amelyeket az ajánlatkérő kellő gondossággal eljárva nem láthatott előre;

cb) a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét;

cc) az ellenérték növekedése nem haladja meg az eredeti szerződés értékének 50%-át. Ha egymást követően több olyan módosításra kerül sor, amelyek a ca) alpont szerinti több, egymással nem összefüggő körülmény miatt merültek fel, ez a korlátozás az egyes módosítások nettó értékére alkalmazandó. Az egymást követő módosítások nem célozhatják e rendelkezés megkerülését.”

47. A Döntőbizottság a rendelkezésére álló iratok, dokumentumok és a felek eljárásban tett nyilatkozatai, valamint rendelkezésre bocsátott bizonyítékai alapján a következőket állapította meg.

48. Az elvégzendő feladat alapvetően három fő egységből állt: megépíteni az átemelő állomást; a gravitációs gerincezetéket rákötni az új átemelő állomásra; a szennyvíz nyomóvezetéket kiépíteni.

A talajmechanikai szakvélemény megállapította, hogy a területen – a település egész területén – folyóhomok jelenéteire kell számítani. A folyóhomok jelenléte abban az esetben okoz problémát, ha a réteg a talajvízszint alatt kerül megnyitásra, mivel a zárt helyen stabil vizes homok a kinyitott felület felé elmozdul. A folyóhomok problémáját víztelenítési technológia alkalmazásával lehet elkerülni, amennyiben a folyóhomok rétegből a víz eltávolításra kerül, abban az esetben – ideiglenes megtámasztással – ez a homokréteg stabil marad.

49. A talajvízszint csökkentésére szolgáló víztelenítési módszerekre jellemző, hogy ezeket tervezni csak megközelítő pontossággal lehet, mert nagyban függ az adott szűk területen lévő talajrétegződéstől, a beékelte talajlencséktől, a vízzáró rétegek elhelyezkedésétől, a megütött talajrétegek vízátbocsátási tényezőitől, a vízáradó rétegek utánpótlódásától. Ezen feltételek összessége a pontosabb talajvízszint süllyesztési tervezéshez meghatározható, kis területre

összpontosuló fúrásos mintavételekkel, feltárással és laboratóriumi vizsgálatokkal jól közelíthető, de ennek a költsége jelentős a talajvízszint csökkentés költségéhez képest. Mindemelett egy adott talajvízszint csökkentési módszer lehetséges, hogy adott helyen funkcionálisan működik, de 100 méterrel arrébb már nem képes ugyanaz a módszer az elvárt szinten tartani a vízszintet.

50. A jelen esetben a folyóhomok problémája alapvetően nem érintette az átemelő állomás kiépítését, hiszen az átemelő aknák kútsüllyesztési technológiával tervezettek, az egyéb létesítmények pedig sekély mélységűre (nem érte el a talajvíz várható szintjét) tervezettek voltak, továbbá nem érintette a nyomóvezeték építését sem, hiszen az is sekély mélységűre tervezett volt.

A probléma a szennyvíz gerincvezeték átemelő aknára kötését érintette, hiszen ez megközelítőleg -5,0 m mélységben csatlakozott az átemelő aknára, miközben már 2,5 m mélységtől talajvízre kellett számítani. Ennek a problémának a kezelésére a tervező a műszaki tervdokumentációban kidolgozott egy műszaki megoldást, miszerint nyílt víztartásos víztelenítés és a munkaárok, munkagödör ideiglenes zártosú megtámasztásával a kivitelezési munkálatok elvégezhetőek. A kidolgozott műszaki megoldás az adott információk és ismerhető körülményekre tekintettel – elméletben – megfelelőnek volt tekinthető.

Ezen víztelenítési megoldás az adott helyen az adott talajviszonyok között a kivitelezés során azonban nem működött, ezért a kérelmezettnek ki kellett munkálnia egy másik működő műszaki megoldást. Jelen esetben vákuumos talajvízszint csökkentést és zártosú munkagödör megtámasztást (szádpalló) alkalmazott. A szádpallós munkagödör megtámasztás nem vízzáró, mert a vákuumos víztelenítés miatt azt kell feltételezni, hogy talajvíz szintje lecsökken, és talajvíz nélkül a megtámasztás mögötti talajszerkezet (folyóhomok réteg) a megtámasztással állékony marad. Azonban a kialakított talajvízszint süllyesztő rendszerrel a talajvíz szintjét a kérelmezett nem volt képes a szükséges -5,00 m alatti szintre levinni, a talajvíz szintje -3,65 m alá tartósan nem csökkent. Ezáltal a talajvíz alatt maradt folyó homok a munkagödör -3,65 m alatti szintre megnyitásokor a szádpallók közötti réseken nyitott felületet talált, az állékonysága a nyitott felület miatt elveszett. A munkagödör talajvízszint alá történő mélyítésével a szádpallók mögötti homokos talaj a talajvízzel együtt befolyt a munkagödörbe, ezáltal a szádpallók mögötti talajrétegek roskadását idézve elő. Emiatt a földmunkák azonnali leállításáról kellett dönteni.

51. Jelen esetben a tervezett vákuumkutas rendszer – hivatkozva a 30. bekezdésben foglaltakra – az adott kapacitással feltételezte a talajvíz -5,0 m alá történő csökkenését, azonban a tényleges körülmények között nem lehetett -3,65 m szint alá vinni. Mivel a talajvíz nem tűnt el a szükséges mértékben, a talajvíz alatti gerinccsatorna nem volt megépíthető, szükségessé vált a műszaki tartalom kényyszerű változtatása miatt a szerződés módosítása, ezért az ajánlatkérő az adott szűk terület talajmechanikai vizsgálatáról döntött. A műszaki terveket átdolgozták, a fellépő talajrozkadást megtartó zártosú, belső megtámasztású és kihorgonyozott dúcolatot terveztek, amelyet az 1 méterrel lecsökkentett talajszintre építettek meg és ezen szintre telepítették az áttervezett talajvízszint csökkentő vákuumos rendszert. Ezen megoldással a kivitelezés már elvégezhető volt.

52. A vállalkozási szerződés 2. számú módosítására 2021. július 16. napján került sor. A szerződésmódosítás jogalapjaként a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontját határozták meg. A vállalkozói díj – hivatkozva a műszaki módosításokra – nettó 33.607.299.- Ft-tal (28,64%) megemelkedett, a teljesítési határidő pedig a munkaterület átadásától számított 293 napról 430 napra módosult.

53. A 2. számú szerződésmódosítás indokaként a felek az alábbiakat rögzítették:
 „Vállalkozó 2021. május 18-án az építési naplóba tett bejegyzésével tájékoztatta a Megrendelőt, hogy a földmunkák végzése során folyós homok réteget talált, mely miatt a terv szerinti kivitelezés és víztelenítés nem végezhető el. Kezdeményezte a soron kívüli kooperáció összehívását a megfelelő műszaki megoldás meghatározása érdekében. A földmunkák végzését felfüggesztette, a vákuumos talajvízcsökkentést és gépészeti szereléseket folytatta. (akadályközlés)

A bejegyzésre reagálva a műszaki ellenőr a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 50-57. §-a alapján 2021. május 19. napján a földmunkavégzést további intézkedésig felfüggesztette, elrendelte a munkaterület lezárását.

A megtartott soron kívüli kooperáció alapján a Megrendelő talajmechanikai szakvélemény elkészítését rendelte meg 2021.05.21-én.

Az elkészült talajmechanikai szakvéleményt a Megrendelő 2021.06.10-én átadta a tervezőnek a szükséges víztelenítési mód meghatározása, valamint a még hátralévő munkafolyamatok (műtárgy lehelyezése, kőagyag cső fektetése) műszaki megoldásának kidolgozása érdekében.

A szükséges műszaki megoldásra a tervező 2021.07.01-i keltezéssel műszaki leírást, tervet készített, valamint tervezői nyilatkozatot csatolt hozzá. Ennek értelmében szádpalló-falat kell készíteni, dűcolással, majd a szükséges munkákat vákuumkutas víztelenítéssel, munkaárok földkiemeléssel és visszatöltéssel kell elvégezni. (...)

A 2021.07.05-én kelt műszaki ellenőri feljegyzés alapján a kiemelt munkagödör oldalai a szádpallóval történt megtámasztás ellenére elmozdultak, megcsúsztak. A további elmozdulás megakadályozása miatt így a műszaki ellenőr engedélyezte az eredetileg jelzett akadályok elhárítása érdekében a munkaterületre felvonulást és az elkészült lehatárolási terv szerinti munkálatok előkészítésének megkezdését. Ezzel a további károk bekövetkezésének elhárításához szükséges intézkedések elvégezhetővé váltak.

A lehatárolási terv alapján csökkenthető a talajvíz szintje az elvárt mértékben és csak ennek elérése után folytatható a műtárgyak megépítése.”

A 2. számú szerződésmódosítás II/1. pontja előre nem látható körülményként rögzítette:

„Felek a jogszabályi feltételek teljesülése kapcsán rögzítik, hogy a 141. § (4) c) ca) alpontja szerinti feltétel megvalósul. A terv és a közbeszerzési műszaki leírás nem tartalmazott utalást folyó homok jelenlétére. Erre a kivitelezés során nem lehetett számítani. A módosítás a folyó homok jelenléte miatt vált szükségessé. (...)”

(A módosításról feladott hirdetmény szövege ezzel egyezett, a Döntőbizottság ezért nem érzékelt lényegi ellenmondást a hirdetmény és a szerződésmódosításban szerepeltetett indokok között.)

54. A Döntőbizottság a felek által felhozott indokok és ennek fent levezetett – döntően építés-szakmai szempontú – vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás előkészítése során figyelembe vette a területre jellemző folyóhomok jelenlétét, annak kezelésére a tervező víztelenítési módszert dolgozott ki. Amikor a tervezett víztelenítési módszer – annak fentebb levezetett bizonytalansága okán – nem bizonyult elégségesnek, a kérelmezett másik műszaki megoldással próbálta a talajvíz szintjét az építéshez megfelelő szinten tartani, de az adott körülmények között még ez sem bizonyult elégségesnek.

A kivitelezés befejezéséhez további műszaki tartalom bővítés volt szükséges, amelynek a megtervezéséhez az ajánlatkérő szűkített területre vonatkozó talajmechanikai szakvéleményt készíttetett, ami alapján részletes műszaki tartalom meghatározással kialakult az a műszaki tartalom, ami már tudta biztosítani a biztonságos munkavégzést.

Az ajánlatkérőnek és a kérelmezettnek kellő gondosság mellett sem kellett arra számítani, hogy a tervezett víztelenítési és munkagödör megtámasztási módszerrel az adott talajviszonyok mellett a kivitelezés nem lesz lehetséges.

55. A Döntőbizottság a fent kifejtettek alapján megállapította, hogy a kezdeményezéssel támadott szerződésmódosítás nem volt jogsértő, az megfelelt a Kbt. 141. § (4) bekezdés c) pontja szerinti módosítás feltételeinek, ezért a jogsértés hiányát állapította meg.

56. A Döntőbizottság a költségek viseléséről a Kbt. 145. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 125. § (1) bekezdés szerint rendelkezett.

57. A határozat közigazgatási perben történő elbírálását a Kbt. 170. §-a biztosítja. A Döntőbizottság tájékoztatja a feleket, hogy jelen határozat közigazgatási perben történő felülvizsgálatára a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 12. § (1) bekezdés és a 13. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes.

A jogi képviselőt a Kp. 27. § (1) bekezdése b) pontja alapján kötelező.

A kereseti kérelem elektronikus úton történő benyújtása az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. § (1) bekezdése alapján kötelező.

B u d a p e s t, 2022. június 30.

Dr. Hodnik Ákos sk.
közbeszerzési biztos
a tanács elnöke

Mag László sk.
közbeszerzési biztos

Dr. Szathmári Réka sk.
közbeszerzési biztos

A kiadmány hitelül:

Tóth Zoltánné
titkárságvezető

Kapják:

1. Kezdeményező képviselője (kizárólag elektronikus úton)
2. Ajánlatkérő képviselője (kizárólag elektronikus úton)
3. Kérelmezett képviselője (kizárólag elektronikus úton)
4. Miniszterelnökség (kizárólag elektronikus úton)